

Trajecte final amb peatge de luxe

La mort i els rituals que l'acompanyen serveixen per a mantenir ben viu un negoci cada vegada més pròsper.

Pel mateix preu, podríem passar unes vacances de luxe en una illa paradísíaca perduda pel Carib. En canvi, aquest últim viatge acaba al cementiri i no inclou bitllet de tornada. Però el negoci té clientela assegurada, perquè tard o d'hora tothom s'hi apunta. I això que la broma d'anar-se'n a l'altre món es paga cara: entre 150.000 pessetes i mig milió, en funció dels pressupostos dels familiars que queden vius. Un import que només es pot reduir amb un certificat de pobresa o una declaració de manca de recursos. Per a la resta de mortals, no hi ha rebaixes. Talment com si morir fos un privilegi reservat als qui es poden permetre tota classe de luxes.

Els més previrsors poden fer com *la tieta* de la cançó d'en Serrat, que ho deixa tot ben lligat per quan li toqui fer el darrer badall. "Llavors ja haurà pagat el nínxol i el taüt/ els salms dels capellans, les misses de difunts/ i les flors que seguiran el seu enterrament". Amb tot, sembla clar que els seus nebots encara s'hauran de rascar la butxaca el dia que "se l'endurà una grip cap al forat profund". Perquè sempre hi ha sorpreses d'última hora. Com la capella o la làpida, que no solen entrar en les pòlisses d'assegurances.

A la ciutat de Barcelona, un enterrament normal costa entre 150.000 i 160.000 pessetes. La mitjana estatal voreja les 200.000 pessetes, segons afirma el president de la Federació Espanyola de Pompes Fúnebres. Madrid és el lloc més *barat* de l'estat: unes 140.000 pessetes *de res*. El

pressupost es dispara a les zones rurals, on tot el poble es coneix i ningú no dubta a invertir els estalvis en un enterrament digne d'enveja. A les conglomeracions urbanes aquests cerimonials passen molt més desapercebuts, i a l'hora d'acomiar el mort la família no s'escarrassa tant a aparentar el que no és.

Més de la meitat de catalans estan subscrits a una assegurança de defunció. Ben segur que és l'única factura que es paga religiosament (de 1.000 a 3.000 pessetes al mes) amb l'esperança que no arribi mai l'últim termini. "Totes les companyies diuen que ho cobreixen tot però al final la família sempre ha d'afegir diners", explica Josep Cornet, gerent de l'Institut Municipal de Serveis Funeraris de Barcelona (IMSF). Curiosament, aquesta és una de les poques empreses municipals que, igual com la societat de pàrquings, pot presumir d'un balanç anual sense números vermells.

La capella o sala de vetlla és una de les despeses extra més habituals. Ara com ara, un 70% dels morts a la Ciutat Comtal hi passen unes hores abans de ser introduïts en un nínxol o en un crematori. El preu, per no desentonat, s'acosta al d'un hotel de 5 estrelles: sumant-hi l'ambulància que recull el cadàver, unes 23.000 pessetes per un dia sencer. D'altra banda, alguns hospitals ofereixen capelles gratuïtes o, si més no, més assequibles.

Un altre dispendi és el tractament sanitari i maquillatge del cadàver. Pot costar 12.000 pessetes si s'opta per la tana-topràxia (una tècnica de con-

Hi ha diverses tarifes que varien segons la qualitat i els ornaments de la caixa i el model del cotxe fúnebre.

servació temporal importada d'Amèrica) o 34.000 pessetes si es fa un embalsament (im prescindible quan s'ha de traslladar el cadàver a l'es-tranger). Les corones de flors, que –juntament amb els re-cordatoris– s'han convertit en un requisit gairebé obligat, valen de 15.000 pessetes en amunt. Si fa no fa, el preu d'una esquela modesta en un diari de poca tirada.

Normalment, un servei fu-nerari complet comprèn el subministre del fèretre, la ce-rimònia, que pot ser religiosa o civil (un dada reveladora: només és en un 1 per 1.000 dels enterraments s'escull aquesta segona opció) i el trasllat del difunt fins al ce-mentiri. Hi ha diverses tarifes que varien segons la qualitat i els ornaments de la caixa i el model del cotxe fúnebre. A Barcelona, el servei més econòmic val 46.000 pessetes ("taüt de forma recta d'aglo-merat de fusta, envernissat amb vermés sintètic mat, creu i crist") però aquest no el te-nen en compte ni les compan-yes d'assegurances. Els ser-veis considerats normals gi-ren al voltant de les 100.000 pessetes. Per 115.200, l'IMSF ofereix un "sarcòfag recte, amb motlures, envernissat amp polièster brillant, enta-pissat encoixinat, tapa amb o sense vidre, creu damunt la tapa, crist, nanses, pany i lle-tres", a més d'un cotxe fúne-bre prou vistós. El servei més car, triat per un 1% dels clients, costa 343.000 pes-setes: "Arca amb forma ameri-cana de fusta d'importació, llisa, envernissada fosc o clar amb polièster i laca satinada, entapissat capitoné, caixa in-terior de zenc, creu de metall

La compra o concessió temporal d'un nínxol té un preu inversament proporcional a l'alçada.

DOMENECH UMBERT

damunt la tapa, nanses bronzejades tot a l'entorn del taüt, pany i lletres".

Un excés d'opulència malaguanyat, perquè la caixa té ben poc temps per lluir. Si el seu destí és un nínxol, un cop entaforada deixarà de tenir espectadors. I en un forn crematori, tanta ostentació s'haurà convertit en cendra en un tres i no res.

Set anys després que es posés en marxa el primer servei crematori al cementiri de Cerdanyola, només un 4% dels difunts al Principat són incinerats, xifra que es tradueix en sis al dia. La incineració, pràctica ben vista per l'Església catòlica, és l'únic remei infal·lible contra la falta d'espai i la consegüent saturació dels cementiris. Tot i que la demanda augmenta, cal tenir en compte que per a la majoria de gent representa una despesa afegida, donat que ja disposen d'un nínxol de propietat familiar. El pro-

cedés d'incineració d'un cadàver costa poc més de 15.000 pessetes, i les urnes per a les cendres oscil·len entre les 9.000 i les 25.000 pessetes. A part de Barcelona, als Països Catalans també hi ha forns crematoris a València, Castelló i Alacant. L'alternativa de guardar les cendres en els columbaris especialment condicionats dels cementiris també té el seu preu. Resulta més econòmic emportar-se-les a casa o llançar-les al mar, possem per cas.

Els solars per a sepultures a Barcelona es cotitzen gairebé tant com els terrenys edificables de la Vila Olímpica: 91.000 pessetes els sis primers metres quadrats i 145.500 pessetes per cada metre quadrat afegit. Amb tot, Josep Cornet assegura que el boom de l'especulació urbanística no ha arribat als cementiris. També és cert que, a banda d'uns pocs que reposen eternament en un fo-

rat individual, la gran majoria de ciutadans comparteixen el piset amb altres familiars que crien malves. La Barcelona pre-olímpica té alguns nínxols antics tan ben aprofitats que en un de sol hi ha restes de 25 o 30 difunts.

La compra o concessió temporal d'un nínxol té un preu inversament proporcional a l'alçada. El segon pis és el més codiciat i costa entre 90.000 i 100.000 pessetes als cementiris barcelonins, mentre que un vuitè pis es pot adquirir per només 15.000 pessetes. El lloguer costa entre 10.000 i 20.000 pessetes per un termini de dos anys prorrogables.

Les làpides són obligatòries en els nínxols de propietat. De granit o de marbre, se'n troben a partir de 36.000 pessetes i fins a 100.000, sense tenir en compte el marc d'acer inoxidable, que costa unes 17.000 pessetes. A més, cal vigilar de no caure en el pa-

rany d'algunes empreses privades, que s'aprofiten del desconcert dels familiars dels difunts per vendre'ls làpides a un preu superior en un 40% al del mercat.

L'art de fer negoci amb els morts es fa palés en dates com la de Tots Sants, en què és costum anar a portar flors als cementiris. A part que aquests dies els clavells i els crisantems es posen pels núvols, prolifera també el lloguer il·legal d'escales per enfil·lar-se a netejar i guarnir els sepulcres de pisos alts. Tampoc no falten venedors que ofereixen llànties de cera que poden resistir ventades sense apagar-se o flors artificials de durada més llarga que l'habitual.

Paradoxalment, la mort i els rituals que l'acompanyen serveixen per mantenir ben vius més d'un negoci de cert regust macabre.

Eva Piquer